

Sprawozdania z pracy pełnomocnika wojewody do spraw mniejszości narodowych i etnicznych

1. Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy pełnomocnika.

W okresie od stycznia do grudnia 2021 r. z inicjatywy pełnomocnika odbyło się **10 spotkań** z przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych.

Spotkania organizowane były zarówno w budynku Urzędu Wojewódzkiego, jak też na zewnątrz, tj. w siedzibach stowarzyszeń skupiających mniejszości narodowe i etniczne.

Pełnomocnik zainicjowała spotkania z przedstawicielami najliczniejszych mniejszości, tj.:

- **środowiska romskiego**; Stowarzyszenie Kultury Romskiej HITANO, Warmińsko–Mazurskie Stowarzyszenie Rady Starszyny Romów i Członków Narodowości Romskiej, asystenci edukacji romskiej

- omówienie potrzeb i problemów społeczności romskiej w Olsztynie. Dotyczyły one głównie: zagadnień mieszkaniowych rodzin romskich i współpracy z samorządem gminy w Olsztynie, ustalenia współpracy w ramach „Programu integracji społeczności Romskiej na lata 2021-2030”, w tym opracowania potrzeb szkoleniowych, a także analizy projektów nakierowanych na poprawę szans edukacyjnych społeczności romskiej.

- **mniejszości niemieckiej**; Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej, Ziomkostwo Prus Wschodnich (*biuro w Olsztynie*)

- analiza ram prawnych w kontekście kooperacji mniejszości niemieckiej i polskich samorządów w województwie warmińsko-mazurskim oraz praktycznej współpracy pomiędzy społeczeństwem większościowym i mniejszościowym.

- **mniejszości ukraińskiej**; Związek Ukraińców w Polsce Zarząd Oddziału w Olsztynie

- przybliżenie obecnej współpracy stowarzyszenia z administracją rządową, omówienie potrzeb w zakresie ewentualnej pomocy mniejszości ukraińskiej.

2. Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

- Wystosowanie do JST informacji na temat ustaleń podjętych na posiedzeniu Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP oraz założeń i metodyki nowego Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań (2021 r.) w zakresie pytań o narodowość i język ojczysty.
- Udział w spotkaniu zorganizowanym przez Wojewódzki Urząd Statystyczny w Olsztynie z przedstawicielami środowisk mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym. Spotkanie dotyczyło Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.
- Opracowanie na prośbę MSWiA informacji dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych w latach 2019 – 2020, mających posłużyć do opracowania VIII raportu dotyczącego sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych w Rzeczypospolitej Polskiej.
- Stała współpraca z Warmińsko-Mazurskim Kuratorium Oświaty:

- Spotkanie z Dyrektorem Wydziału Kształcenia, Wychowania i Opieki w KO w celu omówienia możliwości tworzenia rozwiązań systemowych, dotyczących udziału dzieci pochodzenia romskiego w edukacji na poziomie ponadpodstawowym w regionie, rozpatrywano kwestie dotyczące możliwości wsparcia dzieci z mniejszości narodowych i etnicznych w szkołach i placówkach woj. warmińsko-mazurskiego

- Spotkania robocze z wizytatorami KO, będącymi członkami Komisji Wojewódzkiej ds. opiniowania wniosków złożonych do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w związku z ogłoszeniem przez MSWiA naboru wniosków o dofinansowanie zadań realizowanych ramach Programu integracji społeczności Romskiej na lata 2021-2030,

- Prowadzenie korespondencji z Warmińsko-Mazurskim Kuratorem Oświaty w sprawie monitorowania informacji, przekazywanych przez dyrektorów szkół do SIO, w celu wykazywania uczniów wywodzących się z mniejszości narodowych oraz w sprawie udostępnienia informacji szkołom ponadpodstawowym o stypendiach dla uczniów romskich.

- Stały kontakt telefoniczny i on-line z pełnomocnikami ds. mniejszości narodowych i etnicznych z innych województw: wypracowywanie standardów pracy pełnomocników, współpraca w ramach dobrych praktyk - np. zorganizowanie w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim szkolenia dla asystentów edukacji romskiej z terenu województw zarówno mazowieckiego, jak i warmińsko-mazurskiego, wymiana doświadczeń związanych z realizacją zadań wynikających z Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 pod kątem oceny wniosków składanych do wojewodów.

3. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

Pełnomocnik:

- udzieliła wywiadów i przekazywała informacje na temat sytuacji mniejszości narodowych lokalnym mediom, ze szczególnym uwzględnieniem Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030,
- brała udział w imprezach zorganizowanych przez organizacje mniejszości narodowych i etnicznych realizujących projekty na rzecz mniejszości narodowych, które odbyły się na terenie województwa warmińsko-mazurskiego,
- zamieszczała na stronie internetowej Urzędu materiały informacyjne dotyczące głównie środowiska romskiego,
- monitorowała na bieżąco sytuację mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego poprzez przegląd prasy lokalnej, portali internetowych, informacji lokalnych rozgłośni radiowych oraz telewizji.

4. **Podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.**

Zasadnicza część działań dotyczących rozwiązywania problemów mniejszości narodowych i etnicznych zawierała się w zadaniach wynikających z „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”. W 2021 r. na terenie województwa warmińsko-mazurskiego 3 gminy (Miasto Olsztyn, Miasto Elbląg, Gmina Nowe Miasto Lubawskie), realizowały zadania z dziedziny innowacyjne projekty oraz edukacja, dzięki którym m.in. zatrudnienie znalazły kobiety pochodzenia romskiego. Dzięki projektom, które wpłynęły do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w ramach Programu i otrzymanym dotacjom, w znaczny sposób realizowane zadania zmieniły stosunek do edukacji i obowiązku szkolnego przez dzieci romskie (działania prowadzone przez Szkołę Podstawową Nr 2 w Olsztynie oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 w Elblągu), a także wpłynęły pozytywnie na wizerunek Romów w lokalnym środowisku (działania prowadzone przez Rodzinną Świetlicę Romską).

Dwukrotnie pełnomocnik podejmowała działania na rzecz rozwiązywania problemów osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych z obszaru województwa warmińsko-mazurskiego. Obie interwencje podjęto na prośbę społeczności romskiej, zamieszkującej teren Miasta Olsztyn. Problematyka interwencji to pomoc społeczna i sprawy gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym. Dzięki interwencji pełnomocnika podjęto działania mające na celu poprawę warunków mieszkaniowych Romów (remonty i modernizacje lokali zajmowanych przez Romów).

5. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

W okresie sprawozdawczym nie podejmowano działań w ww. zakresie.

6. Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w stałym kontakcie:

W okresie od stycznia do grudnia 2021 r. pełnomocnik pozostawał w stałym kontakcie z organizacjami romskimi, które realizowały zadania w związku z naborem wniosków na rok 2021 i rok 2022 w ramach rządowego Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 (w 2021 r. MSWiA ogłosiło dwa nabory wniosków o dofinansowanie zadań realizowanych ramach Programu, tj. w styczniu oraz październiku) i były to:

- Stowarzyszenie Kultury Romskiej „Hitano”, ul. Dąbrowszczaków, 7/9; 10-583 Olsztyn,
- Warmińsko–Mazurskie Stowarzyszenie Rady Starszyny Romów i Członków Narodowości Romskiej z/z w Olsztynie, ul. Gołdapska 29, 10-630 Olsztyn,

Ponadto, w ramach dobrej współpracy, zapewniającej aktualną wiedzę na temat sytuacji mniejszości, pełnomocnik na bieżąco pozostawała w kontakcie z nstp. stowarzyszeniami:

- Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej, ul. Partyzantów 3, 10-522 Olsztyn,
- Nidzickie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej, ul. Zamkowa 5, 13-100 Nidzica
- Związek Ukraińców w Polsce Zarząd Oddziału w Olsztynie, ul. Wyzwolenia 2/8, 10-106 Olsztyn
- Związek Ukraińców w Polsce Koło w Baniach Mazurskich.

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa.

Elckie Stowarzyszenie Romów „Dzi Romano”

adres: 19-300 Elk, Małeckich 1;

tel: 87 610 36 56

faks: 87 610 36 56

januszl1977@tlen.pl

Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Rady Starszyny Romów i Członków Narodowości Romskiej

Gołdapska 29; 0-631 Olsztyn

tel: 89 534 49 35

Prezes Roland Bilicki tel. 733865225

Stowarzyszenie Kultury Romskiej „Hitano” (współpraca w ramach „Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020”)

ul. E. Kruka 7 lok. 9; 10-583 Olsztyn Polska

tel.: 505 057 213

email: hitano@hitano.pl

Stowarzyszenie Młodzieży „Rekord” (współpraca w ramach „Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020”)

ul. Piastowska 19; 10-900 Olsztyn

email: rekord1111@wp.pl

tel. 536318368

Pani Iwona Rudowska tel. 536318368

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy numer 1 w Elblągu (nie jest to organizacja pozarządowa, ale skupia mniejszość romską)

adres: 82-300 Elbląg; ul. Mikołaja Kopernika 27

tel. 55 625 83 41

fax 55 625 83 50

email: sosw1@elblag.eu

Pani Izabela Stankiewicz, tel. 607825512

Centralna Rada Romów w Polsce, Centrum Doradztwa i Informacji Dla Romów (stowarzyszenie zgłosiło swój udział w realizacji „Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2021-2030” na terenie woj. warmińsko-mazurskiego)

ul. Warszawska 43/101

15-062 Białystok

Związek Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur

ul. Kopernika 13/4; 10-510 Olsztyn

tel. 0048 89 523 56 80

e-mail: biuro@zsnwim.eu

www.zsnwim.eu

Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Olsztynie

ul. Partyzantów 3, 10-522 Olsztyn

tel.: 89/523 69 90, 89/535 97 86

e-mail: kplocharska@agdm.pl

Członkowie ukraińskiej mniejszości narodowej z Olsztyna i okolic
adres do korespondencji: Jan Kuryj; ul. Wilczyńskiego 25/16; 10-686 Olsztyn

Związek Ukraińców w Polsce

Zarząd Główny, ul. Kościeliska 7; 03-614 Warszawa

1. Oddział w Olsztynie; Wyzwolenia 2/8; 10-106 Olsztyn

Przewodniczący: Stefan Migus mail: zuwp.olsztyn@gmail.com

tel./faks: +48 89 523 63 73

- ZUP Koło w Kętrzynie, ul. Królowej Bony 3/4, koresp. ul. Wyzwolenia 2/8, 11-400 Kętrzyn
- ZUP Koło w Reszlu, ul. Kościuszki 4/1,
- ZUP Koło w Srokowie (Bogusława Tabaka)
- ZUP Koło w Lidzbarku Warm., ul. Wyszńskiego 8, 11-100 Lidzbark Warm. tel. 89 767 03 03

2. Oddział w Elblągu, ul. Grunwaldzka 31, 82-300 Elbląg

- ZUP Koło w Górowie, ul. Obrońców Pokoju 2, 11-220 Górowo Iławeckie
- ZUP Koło w Braniewie
- ZUP Koło w Pęciszewie
- ZUP Koło w Lelkowie
- ZUP Koło w Pieniężnie
- ZUP Koło w Pasłęku, ul. Szkolna 8, 14-400 Pasłęk

3. Oddział Mazurski, ul. Wczasowa 20, Adam Całka, e-mail: adam-junior@wp.pl

tel.: 501224902 (Przewodniczący: Adam Całka)

- ZUP Koło w Giżycku (Przew.-cy Damian Misztuk tel. 515 980 406), ul. Gdańska 11/2, e-mail: zupgizycko@wp.pl
- ZUP Koło w Kruklankach, ul. 22 Lipca 5, 11-612 Kruklanki
- ZUP Koło w Baniach Mazurskich – Eugeniusz Noga

FUNDACJA „BORUSSIA”

ul. Zyndrama z Maszkowic 2, 10-133 Olsztyn

sekretariat@borussia.pl

tel. +48 89 523 72 93

tel./faks +48 89 523 84 94

Stowarzyszenie Jaworyna

ul. Fryderyka Chopina 1/4, 11-420 Srokowo

(Bogusława Tabaka)

Towarzystwo Społeczno – Kulturalne Mniejszości Niemieckiej Bartoszyce i Okolic,

ul. Hubalczyków 2/4, tel. (089) 762 30 56;

Danuta Niewęglowska 605 245 209

Niemieckie Stowarzyszenie „Natangia” w Górowie Iławeckim, ul. Sikorskiego 34,

11-220 Górowo Iławeckie,

tel. 89 761 00 64

Niemieckie Stowarzyszenie Kulturalno-Socjalne w Giżycku,
Przew.: Barbara Rużewicz, ul. Gdańska 11, 11-500 Giżycko,
skrytka pocztowa: 186 tel.: 87 428 20 15

Pasłęckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej im. Joachima Schulza,
Plac Grunwaldzki 8 lok. 209, 14-400 Pasłęk, tel. 55 248 49 48

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Ławie, ul.
Niepodległości 13, 14-200 Ława

Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego Ziemi Elbląskiej,
ul. M. Kopernika 18/1 [tel.:](tel:552346852) 55 234 68 52

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej,
ul. Polna 12, Kętrzyn

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Północnej Części Warmii,
Plac J. Piłsudskiego 2/411, 14-500 Braniewo;
adres do koresp.: Rogity, 14-500 Braniewo

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „WARMIA”,
ul. Polna 36 tel. 89767 43 51

Mrągowskie Stowarzyszenie Ludności Niemieckiej „Niedźwiedzia Łapa”,
ul. Wolności 15, 11-700 Mrągowo

Nidzickie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej,
ul. Zamkowa 5

Oleckie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej, ul. Słowiańska 2,
19-400 Olecko, tel. (087) 523 03 180

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej "JODŁY", ul. Herdera 7,
14-100 Ostróda, tel.: 89 6467021, 605-583-066 e-mail: tannen-ostroda@wp.pl

Stowarzyszenie Mała Rosja, ul. Ratuszowa 6/6, 10-116 Olsztyn

Stowarzyszenie na rzecz Kultury Żydowskiej, ul. Kopernika 13/4,
10-959 Olsztyn

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

Pełnomocnik utrzymywała kontakt z jednostkami samorządu terytorialnego. Dzięki współpracy z gminami stworzyła bazę danych, dotyczącą organizacji skupiających mniejszości narodowe i etniczne, aktualizowała informacje o nich m.in. dotyczące profilu działalności. Prowadziła rozmowy z pracownikami ośrodków pomocy społecznej na temat dostępu do praw społecznych mniejszości narodowych i etnicznych w województwie warmińsko-mazurskim. Zorganizowała m.in. spotkanie w Rodzinnej Świetlicy Romskiej w Olsztynie (korzystającej z dotacji w ramach Programu integracji), na które przybyli dorośli Romowie, pracownicy Świetlicy, w tym pochodzenia romskiego, a także przedstawiciele MOPS w Olsztynie. Uczestnicy spotkania podkreślali wagę funkcjonowania Świetlicy, jako miejsca podwyższania umiejętności uczestników oraz wymiany dobrych praktyk. Spotykała się z dyrektorami szkół, w których pobierają naukę dzieci pochodzenia romskiego, a także uczą się w języku mniejszości narodowej. Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Elblągu skorzystała ze szkolenia dla asystentów edukacji romskiej organizowanego w ramach obowiązkowych działań pełnomocników ds. mniejszości narodowych i etnicznych. Pełnomocnik współpracowała na bieżąco ze Szkołą Podstawową Nr 2 w Olsztynie, Szkołą Podstawową Nr 2 w Ełku, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym Nr 2 w Elblągu w zakresie edukacji dzieci i młodzieży romskiej.

9. Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić).

- 21-08-2021 - X Barwy Kultury Ukraińskiej w Baniach Mazurskich; zorganizowane przez Związek Ukraińców w Polsce Zarząd Koła w Baniach Mazurskich (Banie Mazurskie)
- 28-08-2021 - Karta z historii Warmii i Mazur; zorganizowane Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej (Olsztyn)
- 05-09-2021 - XI Festiwal Muzyczny Narodów Europy „Pod wspólnym niebem” ; zorganizowane przez Związek Ukraińców w Polsce Oddz. Olsztyn oraz Związek Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur (Olsztyn)
- 09-10-2021 WAMA Film Festiwal; zorganizowane przez Instytut Kosmopolis
- 29-10-2021 - 30-lecie założenia Olsztyńskiego Stowarzyszenia Mniejszości Niemieckiej; zorganizowane przez Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej (Olsztyn),
- 13-11-2021 - Promocja płyty świątecznej mniejszości niemieckiej w Nidzicy; zorganizowane przez Nidzickie Stowarzyszenie (Nidzica)

10. Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?

tak nie

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

Nie dotyczy.

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu integracji¹

- Podejmowano działania polegające na wdrożeniu nowego rządowego Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. Zorganizowano w tym celu spotkanie szkoleniowe przedstawiciela Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z przedstawicielami samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Na spotkaniu przedstawiono założenia nowego Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 oraz omówiono tryb naboru wniosków.
- W celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu integracji, wystosowano informację do mediów w ww. zakresie. Pełnomocnik m.in. udzielała wywiadów w lokalnych mediach. Informacje nt. Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 zamieszczane były na stronie internetowej Urzędu Wojewódzkiego.
- Przeprowadzono i koordynowano na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego nabór wniosków oraz realizacji zadań na lata 2021 i 2022 w ramach rządowego Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030.
- W celu prawidłowej realizacji założeń wynikających z Programu zorganizowano szkolenie dla Asystentów Edukacji Romskiej oraz nauczycieli wspomagających edukację dzieci pochodzenia romskiego zatrudnionych w województwie warmińsko-mazurskim.
- Pełnomocnik regularnie spotykała się w celu udzielania odpowiedzi na wątpliwości dotyczące m.in. celów zawartych w Programie i ich realizacji, szczególnie związanych z ułatwieniem młodzieży romskiej w kontynuowaniu nauki w szkołach ponadpodstawowych, a także wniosków o dofinansowanie zadań w ramach Programu.

¹ Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce

13. Inne uwagi

Pełnomocnik wzięła udział w spotkaniu pełnomocników ds. mniejszości narodowych i etnicznych które odbyło się 16 listopada 2021 r. we Wrocławiu. Udział w spotkaniu wzięli; Wojewoda Dolnośląski oraz przedstawiciele DWRoMNIe Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Sporządziła:

Aneta Łapińska
Pełnomocnik Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych